

Rapport fra forskningsopphold ved University of Washington (UW)

Erlend Kirkeng Jørgensen

Universitet: University of Washington

Forskningsgruppe: Ben Fitzhugh, ecodynamic research lab, Quaternary Research Center

Periode: 27.10.18-28.02.19

Sted: Seattle, WA, USA.

Jeg har nylig returnert fra et 4 måneders forskningsopphold ved University of Washington (UW) i Seattle, USA. Oppholdet var forholdsvis vellykket og denne rapporten vil legge frem hvilke resultater som ble oppnådd, samt hvor veien videre går.

Forskningsgruppa Stone Age Demographics ved UiT, hadde allerede etablert kontakt med professor Fitzhugh da han utgjør del av det utvida forskernettverket til prosjektet. Et lengre forskningsopphold med direkte samarbeid ville legge et solid grunnlag for å knytte tettere bånd mellom AHR og Department of Anthropology/Quaternary Research Center, og berede grunnen for framtidig samarbeid.

Målet med oppholdet var primært å etablere kontakt og samarbeide med Ben Fitzhugh og hans lab-gruppe, for på den måten å knytte verdifull kontakt til en verdensledende aktør og lab innen «human ecodynamic research». Gruppa består av flere verdensledende figurer med spesielt sterk teknisk-statistisk kompetanse. UW ble også valgt som vertsinstitusjon pga den sentrale billigheten på Nordvestkysten av USA, med sin lange forskningstradisjonen på maritimt tilpassede jeger-sanker grupper – som utgjør et fundamentalt bidrag til global etnografi og er et viktig komparativt komponent i mitt eget prosjekt. I tillegg var en viktig beveggrunn for å reise akkurat hit, nettopp det å bli eksponert for den nord-amerikanske, scientistiske forskningstradisjonen, som ligger vesentlig nærmere mitt eget arbeid enn den mer tradisjonelle europeiske arkeologien.

Fitzhugh var særdeles imøtekommende og integrerende. Vi hadde faste, ukentlige møter med diskusjoner av diverse nord-amerikansk litteratur som han anbefalte. Jeg deltok på de faste, ukentlige lab-møtene med den utvida forskningasgruppa, der diverse temaer innen statistikk, modellering, palaeogenetikk og PNW arkeologi ble diskutert. Jeg deltok på flere forskningsaktiviteter i regi av Quaternary Research Center – blant annet som aktiv deltaker på internasjonal workshop i «palaeogenomics» som muligens resulterer i en fellesartikkel der jeg er medforfatter – samt faglige ekskursjoner til bla Museum of Anthropology i Vancouver, Kanada.

Det mest konkrete utbytte av oppholdet kommer i form av en samforfattet artikkel med Fitzhugh som er under arbeid. Den består av et komparativt prosjekt som undersøker de miljømessige og evolusjonære betingelsene for maritim intensifisering i det sirkumpolare området, med komparative data from sørlige Alaska og Nord-Norge.

Til tross det faglige utbyttet ble mange av de opprinnelige planene skrinlagt som følge av flere tilfeller av force majeure. Mest kritisk var den føderale unntakstilstanden Trump implementerte, som førte til stenging av store

13.03.2019

delar av offentlig sektor. Konsekvensen for min del var at mitt opprinnelige prosjekt som var avhengig av å besøke flere museumsmagasin for å gjennomgå arkeologiske materiale for komparativt studie, måtte henlegges fordi museene ble stengt store deler av oppholdet. Videre førte unntakstilstanden til stopp i forskningsfinansiering da budsjetter ikke kunne godkjennes, noe som forhindret meg i besøke et par kolleger som var opprinnelig avtalt. På toppen av dette ble Nord-Amerika rammet av et ekstremt og vedvarende polart lavtrykk i nesten to mnd. Dette førte til -40 grader i store deler av Midtvesten, og vedvarende snø på kysten. Seattle ble rammet i form av «snowmageddon» og «snowpocalypse» som det ble kalt lokalt. Seattle er ikke vant til snø, så infrastruktur kollapset, transport stanset, universiteter og skoler stengte i flere uker, og butikkene ble loppet for mat. For min del førte dette til at to viktige samarbeidsprosjekter med forskere ved Washington State University i østre deler av staten ble avlyst helt på tampen. Alle fjellovergangene ble stengt, flytrafikken stoppet opp osv. Det ble derfor umulig å komme seg til Pullman.

Alle disse uheldige omstendighetene, kombinert med del totale vurderingen av arbeidsmengden, tida og den personlige-økonomiske kostanden ved å planlegge og gjennomføre et slikt opphold – må jeg ærlig innrømme at jeg sitter igjen med en bismak. Jeg var også uheldig med valutakonjunktorene under oppholdet, med historisk svak krone og full fart i Amerikansk økonomi, med styrking av dollaren – noe som gav veldig lav uttelling av norske kroner. Dette kombinert med Seattles ekstreme priser (langt over norsk nivå), fører til at jeg går med solid underskudd.

Jeg er uansett takknemlig for muligheten jeg fikk som følge av finansering av utenlandsoppholdet. Det faglige utbyttet og kontaktnettverket kommer til å være verdifullt både for meg og potensielt for UiT i lang tid framover. Jeg opprettholder personlig kontakt med flere av kollegene der borte, og det er sannsynlig at jeg vil delta på forskningstokt til Alaska neste sommer – avhengig av finansiering.

Det er nå en gang sånn at man må være fysisk til stede, over lengre tid, for at solid nettverksbygging skal kunne forekomme. Så slik sett har det vært helt nødvendig å være på utenlandsopphold. Samtidig kan man aldri vite på forhånd hva slags utbytte som vil komme ut av slike opphold, da det er betinga av en hel rekke faktorer som man ikke kan kontrollere i forkant, slik som; personlig kjemi mellom kolleger og arbeidskultur, eller mer drastiske ting som politisk ustabile forhold eller «naturkatastrofer».

Mvh

Erlend Kirkeng Jørgensen

13.03.2019